
Fra: Ivar Johnson <post@kvener.no>
Sendt: 22. juni 2017 21:29
Til: Postmottak KUD
Kopi: 'Hilja Huru'; 'trygg jakola'
Emne: Uttalelse NOU 2017:17 Det norske mediemangfoldet - En styrket mediepolitikk for borgerne

Norske Kveners Forbund/Ruijan kveeniliitto

Tromsø 20.06.2017

Til Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Uttalelse NOU 2017:17 Det norske mediemangfoldet – En styrket mediepolitikk for borgerne

Norske Kveners Forbund – Ruijan Kveeniliitto (NKF – RK) er svært skuffet over at mediesituasjonen for det kvenske folket i svært liten grad er tatt opp i utvalget. Den kvenske avisa, Ruijan Kaiku, blir kort beskrevet, men i alle de forslagene som utvalget kommer med, er det ikke ett eneste som handler om kvenske media spesifikt. I NOU-en er det kvenske knapt nok er registrert som tema. Vi vil trekke frem følgende:

- Anna-Kaisa Räisänen, Kvensk institutt var en av innleiderne blant veldig mange under utvalgets arbeid, se pkt 2.5. En redegjørelse for hva som kom frem under dette møtet, bl.a. fra forsker Räisänen vil kunne bidra til å klargjøre behov og forpliktelser overfor kvenene i utredningen.
- 4.2.9.2 Tiltak rettet mot nasjonale og språklige minoriteter: Kvener er ikke spesifikt nevnt. Alle de nasjonale minoritetene har egne behov for media, og for kvenene er det språkets sårbarhet, behov for synlighet og at språket høres i media for å bidra til den pågående revitaliseringsprosessen som er av særlig betydning.
- Avisa Ruijan Kaiku er nevnt under pkt 4.3.4.1 Tilskudd til samiske og kvenske aviser på 1,16 mkr i 2016, deretter glemt som f.eks. under pkt 6.2.3.3.
- 6.2.3.4 Kringkastingsvirksomheter med ulike oppdrag, formål eller ideologiske syn: NRK Sápmi omtalt, men ikke kvensk-/finsksendingene. Vi ber om at dette tas opp spesielt.
- Generelt sett er det i utredningen en uklar bruk av begrepene *nasjonale minoriteter* og *språklige minoriteter* og til dels sammenblanding av disse. Norge og allmennkringkastingen har klare forpliktelser overfor de nasjonale minoritetene, som også har klare rettigheter. Det er derfor viktig å være tydelig på skillet mellom nasjonale minoriteter og andre språklige minoriteter.

At kvenene og de andre nasjonale minoritetene er så lite synlige i mediemangfoldsutvalgets utredning synes vi også er merkelig sett på bakgrunn av NRK-plakaten, der det bl a står: «NRK skal ha programmer for nasjonale og språklege minoriteter.»

Kvenene i Norge har i dag er meget svakt medietilbud, det gjelder innenfor alle media. Norge har store forpliktelser for kvenene som en nasjonal minoritet, dette gjelder også innenfor media. I Europarådets rammekonvensjon for nasjonale minoriteter (som Norge har ratifisert) står det blant annet:

- *Innenfor de rettslige rammer for radio- og fjernsynskringkasting, skal de så langt som mulig og under hensyn til bestemmelsene i avsnitt 1, sikre at personer som tilhører nasjonale minoriteter, gis mulighet til å skape og bruke sine egne medier.*

I Europarådets fjerde og foreløpig siste rapportering på Norges gjennomføring av rammekonvensjonen om vern av nasjonale minoriteter er nettopp offentliggjort. I tillegg til en omfattende og tilstrekkelig finansiert plan for å revitalisere og fremme det kvenske språket, ber også Europarådet Norge om å øke tilstedeværelsen av kvensk i offentlig kringkasting både på nett og i tradisjonelle medier:

- *[Norge må] Betydelig forbedre tilstedeværelsen av TV- og radiosending på kvensk, samt sikre støtte for å øke alle minoriteters tilstedeværelse i media; i kringkasting, i trykte medier og på nett.*

Etter at NRK har varslet at det eneste kvensk-tematiske tilbudet, den ukentlige 12 min lange "Finskendingen" utfases sammen med FM- sender nettet ved overgangen til DAB, og en mulig overgang kun til nettbaserte løsninger, er dette mer aktuelt enn noen gang. NRK beslutter å fjerne et allerede minimalt tilbud, uten å forhåndskonsultere med kvenske organisasjoner. Det bidrar til å ytterligere marginalisere kvensk språk og kultur, og signaliserer at dette ikke er relevant for rikskringkasteren. NKF - RK er bekymret for radio- og TV-tilbudet på kvensk og behovet for dette spesielt for den eldre delen av befolkningen som også er bærere av språket og har en viktig rolle i å sikre det kvenske språkets fremtid og overlevelse. Finskendingen, selv om den var på bare 12 minutter i uka, var også med på å løfte fram saker som de øvrige norsk media ikke omtaler.

Behovet for fortsatt offentlig støtte

De kvenske media vil aldri klare seg, og i alle fall ikke kunne øke produksjonen, uten offentlig støtte. Ingen kommersielle media vil se nedslagsfeltet innen det kvenske som et lønnsomt marked i den økende konkurransen innen medie verden. Offentlig støtte er avgjørende. Kvensk media må derfor ligge under den offentlige allmennkringkastingen og offentlig pressestøtte, som foreslås i NOUen. Se bl.a. under 1.3.1. og 1.3.2.

Støtte til kvensk media, som per i dag er avisen Ruijan Kaiku og finsk-/kvenskendingen i NRK, er så lav at antallet kvenske journalister i Norge samlet består av kun 2 faste årsverk. Dette er kritisk og en sårbar situasjon. For å sikre en levedyktig produksjon og muligheter for utvikling må støtten økes vesentlig og antallet journalister økes.

En samordning av kringkastings- og presse miljøet kan være en måte å sikre levedyktighet og kontinuitet:

NKF – RK krever at mediesituasjonen for kvenene bedres og at forslag til tiltak for å bedre situasjonen blir fulgt opp i den videre behandling av NOU 2017 – 17, i samsvar med anbefalingene fra Europarådet på rammekonvensjonen for beskyttelse av nasjonale minoriteter og minoritetsspråkpakten.

Ystävällisin tervheisin • Vennlig hilsen
For NKF - RK

Hilja Huru
Johtaja - Leder

Trygg Jakola
Toinen johtaja - Nestleder

Ivar Johnsen
Pääsekretääri - Generalsekretær

Kopi:
Språkrådet
Europarådet
Media